

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 257/05-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. novembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť J. G., P., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17 Co 77/05-63 z 27. septembra 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. novembra 2005 doručená sťažnosť J. G., P. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“) č. k. 17 Co 77/05-63 z 27. septembra 2005 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti vyplynulo, že Okresný súd Považská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“) uznesením č. k. 3 C 658/02-40 z 10. apríla 2003 schválil zmier uzavretý medzi sťažovateľkou a odporcom E. G. (ďalej len „odporca“), v ktorom sa odporca zaviazal, že od 1. januára 2003 bude prispievať polovicou na platby za byt v P. Toto uznesenie nadobudlo

právoplatnosť 24. apríla 2003. Pretože odporca si riadne neplnil povinnosti vyplývajúce z uvedeného zmiere, došlo k nútenému výkonu rozhodnutia, na základe ktorého boli nezaplatené splátky vymožené.

Odporca podal okresnému súdu návrh na zrušenie schváleného zmiere, o ktorom okresný súd rozhodol tak, že rozsudkom č. k. 6 C 31/2004-41 z 10. januára 2005 vyhovel návrhu odporcu a uznesenie č. k. 3 C 658/02-40 z 10. apríla 2003 o schválení zmiere zrušil.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie a žiadala rozsudok okresného súdu zmeniť a návrh odporcu zamietnuť. Krajský súd o odvolaní sťažovateľky rozhodol tak, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

Ako sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti uviedla, na základe rozsudku okresného súdu č. k. 6 C 31/2004-41 z 10. januára 2005 by už nemala nárok na finančné čiastky za nájom, ktoré jej už boli vyplatené na základe právoplatných rozhodnutí. Podľa názoru sťažovateľky preto „*možno bezpečne dôvodiť záver*“, že napadnutý rozsudok krajského súdu „*právne irelevantný - odporuje zákonu a skutočnosti*“. Z týchto dôvodov považuje napadnutý rozsudok krajského súdu za „*zrejme vadný*“ a porušujúci jej základné právo podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a právo podľa čl. 6 dohovoru. Z obsahu sťažnosti ďalej vyplynulo, že podľa sťažovateľky krajský súd rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a na základe nesprávnych údajov, preto nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu, že zmier je v rozpore s hmotným právom, pretože odporca so zrážkami zo mzdy súhlasil a sťažovateľka tieto finančné prostriedky použila na zaplatenie splátok. Navyše odporca podľa tvrdenia sťažovateľky má stále trvalý pobyt v predmetnom byte, neodovzdal ani kľúče od vchodu, bytu a záhradky a ani nezrušil nájomnú zmluvu k bytu. Z bytu sa odporca v skutočnosti odsťahoval až 1. decembra 2003, ale aj po tomto dátume sa odporca do bytu vracal a „*kradol bytové zariadenie a osobné veci*“, na základe čoho mu bol okresným súdom zakázaný vstup do bytu a bol trestne stíhaný pre trestný čin krádeže.

Ďalej sťažovateľka namietala aj trovy súdneho konania, ktoré ju všeobecné súdy zaviazali zaplatiť.

Sťažovateľka žiada ústavný súd, aby rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17 Co 77/05-63 z 27. septembra 2005 zrušil v plnom rozsahu.

Podľa názoru sťažovateľky vec trvala dva roky, a keďže nebola vybavená do jedného roku, bolo porušené aj jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a z tohto dôvodu sťažovateľka žiada „odškodné“ vo výške 10 000 Sk.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľky, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do

takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namietala jednak porušenie svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 77/05 z 27. septembra 2005 a domáhala sa tiež náhrady škody spôsobenej uvedeným nezákonným rozhodnutím krajského súdu podľa čl. 46 ods. 3 ústavy.

1. Pokiaľ ide o porušenie základného práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru napadnutým rozsudkom, sťažovateľka ohľadom tohto rozhodnutia v podstate namietala, že „je právne irelevantný - odporuje zákonu a skutočnosti“, teda že je založený na nesprávnom zistení skutkového stavu a následne aj na nesprávnom právnom názore.

Ústavný súd v uvedenej súvislosti predovšetkým pripomína, že podľa svojej konštantnej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ústavy (I. ÚS 13/01).

Podľa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že:

„V súdnom rozhodnutí možno síce podľa § 154 ods. 2 O. s. p. uložiť povinnosť k plneniu dávok, ktoré sa stanú splatnými až v budúcnosti, avšak opakujúcimi dávkami

v tomto zmysle je potrebné rozumieť také plnenia, ktoré sa pravidelne opakujú bez toho, aby museli pristúpiť ďalšie skutočnosti požadované hmotným právom. Keďže v čase uzavretia zmluvy účastníci už boli rozvedení, nebolo možné uložiť navrhovateľovi povinnosť platiť mesačnú úhradu za užívanie bytu čiastkami splatnými až v budúcnosti, pretože takáto skutočnosť je v rozpore s hmotným právom. Odporkyňa mala právo žiadať úhradu za užívanie bytu od navrhovateľa iba spätne, po tom čo prenajímateľovi uhradila platby za byt v celej výške a to za každý mesiac jednotlivo. Navrhovateľ sa mal podieľať v 1/2 na platbách za byt počas doby, keď tiež byt užíval. Pokiaľ ide o platby do budúcnosti, zmier ani v tomto zmysle nemal byť uzavretý, manželstvo účastníkov bolo v čase uzavretia zmluvy rozvedené, zmier je preto v rozpore s ustanovením hmotného práva a to § 454 Občianskeho zákonníka. Po zániku BSM – t. j. po rozvode manželstva môže jeden z bývalých manželov požadovať od druhého to, čo za druhého plnil zo svojich príjmov, ale až po vynaložení týchto prostriedkov t. j. spätne za určité časové obdobie a nie do budúcnosti vzhľadom k neistému trvaniu nároku i neistej výške plnenia z hľadiska užívania bytu navrhovateľom.“

Podľa názoru ústavného súdu uvedený výklad krajského súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutia krajského súdu. Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

2. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Tento účel spravidla nie je možné dosiahnuť po právoplatnom skončení napadnutého konania. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Z podania sťažovateľky a z pripojených listín vyplýva, že odvolacie konanie bolo pred krajským súdom skočené 27. septembra 2005, a teda najneskôr do doručenia tohto rozhodnutia sťažovateľke trvalo napadnuté konanie, napriek tomu sťažovateľka sa na ústavný súd obrátila so svojou sťažnosťou až podaním doručeným ústavnému súdu 9. novembra 2005, t. j. v čase, keď porušenie označeného práva už netrvalo a keď konanie o jej sťažnosti pred ústavným súdom nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovateľka sa v predmetnej veci domáhala ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v označenom konaní namietané porušenie práva už netrvalo, a teda bola odstránená jej právna neistota v tomto konaní, bolo potrebné jej sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z týchto dôvodov v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

3. Pokiaľ sa sťažovateľka domáhala tiež náhrady škody spôsobenej údajne nezákonným rozsudkom krajského súdu č. k. 17 Co 77/05-63 z 27. septembra 2005 podľa čl. 46 ods. 3 ústavy, ústavný súd konštatuje, že ochrana základných práv a slobôd v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy vychádza z princípu subsidiarity (arg. ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd). Ochrana základným právam a slobodám poskytujú predovšetkým všeobecné súdy. Právomoc ústavného súdu na konanie o porušení základného práva alebo slobody je daná iba vtedy, ak ochranu neposkytujú všeobecné súdy (napr. III. ÚS 32/03).

O náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu rozhodujú všeobecné súdy (pozri napr. zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov) a až po vyčerpaní všetkých účinných prostriedkov nápravy prípadne aj ústavný súd. Preto bolo potrebné v tejto časti odmietnuť sťažnosť sťažovateľky pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2005